DE 100 VAN DE DUIN PAN

DE HONDERD VAN DE DUINPAN

WMO en de Bollen 5

Ministerie van
Verhalen

Copyright ©2016 Ministerie van Verhalen

Tekstredactie: Eelco Koolhaas (Ministerie van Verhalen) en Wietske Veltman (Gemeente Teylingen; interim-manager)
Opmaak en beelden: Marcello (Ministerie van Verhalen)

Bijzonder gezelschap
In mei en juni 2016 is een bijzonder gezelschap bijeen gekomen. Een club van ruim 100 mensen die een, twee of drie avonden hun passie, lef en moed mee hebben gebracht naar de Duinpan in De Zilk. Aanbieders van zorg in allerlei vormen, raadsleden, WMO adviesraden, jeugdtheater, huisartsen, de modelbouwvereniging, sportclubs, bibliotheek, wethouders en beleidsmakers van vijf gemeenten inclusief de sociale dienst ISD Bollenstreek. Maar ook vele anderen. Samen beleid maken als programma voor inspirerende avonden.

Beelden delen
Op 23 mei 2016 om 14 uur is de expositie WMO & de Bollen5 geopend. Samen terugblikken en vooruit kijken. Waar gaat het goed, wat kan beter. De veranderingen van de WMO zijn al langer gaande, maar 1,5 jaar na de 3D operatie is het goed om met elkaar beelden te delen. Het motto van de 3D periode: verander samen hebben we samen voortgezet. We hebben de afgelopen periode samen veranderd en kijken nu samen vooruit.

'Hier maken we werk van als regio!'

'Challenge'
Op 30 mei zijn we met 'challenges' gaan werken en kwamen dilemma's en praktijkcasussen op tafel. Op de laatste avond zijn we aan de slag gegaan met twintig iPads. Iedereen in de 'pen'. In één avond is het gelukt de uitdagingen op papier te zetten en de bouwstenen te schrijven voor een transformatieagenda voor de WMO in de vijf Bollen gemeenten. Presentator Eelco Koolhaas van het Ministerie

van Verhalen heeft geprikkeld en verleid. De 100 van de Duinpan hebben hun energie, kennis en ervaring gedeeld.

‘Het zou goed zijn om na een jaar nog eens bij elkaar te komen in dezelfde samenstelling en te kijken wat er van terecht komt’

Het verhaal

Voor- u ligt een inspirerend verhaal. De basis om samen verder te veranderen en nog meer voor en met inwoners de WMO te benutten. Een verhaal om verder te brengen naar zorgverzekeraars, wijkverenigingen en anderen die nog niet zijn aangeschoven. Dit document is geen eindproduct, maar een tussenstation waarbij we samen verder veranderen.

Bert Gotink, Annechien Snuif, Adri van Roon, Marie José Fles en Arno van Kempen; wethouders van Noordwijkerhout, Hillegom, Lisse, Noordwijk en Teylingen,

12 juni 2016

De 100 auteurs

A. Weenhoff
A. Gielen
A. Duijn
A. de Roon
A. Blom
A.B. Lagerberg
A.E. Snuif
A.L. van Kempen
A.M. Ruigrok
A.M. Eijck-Kapteijn
B. Gotink
B. de Krijf
B. van der Ploeg
B. Bom
B.N.M. de Groot
C. Bouter
C. van der Graaf
C. Bouter
C. Kappelhof
D. van Venrooij
D. Dinkhuijsen
E. Boerema
E. Klooster
E. Cassee
E. van Egmond
E.J. Tibben
F. Melssen
F. Kok
F. van Trigt
F. Bruinzeel
G. Smit
G. Krayenbosch
H. van Leeuwen
H. Hoogenbosch
H. van Hinto
H. El Akili
H.B.G. van der Wal
H.W.M. de Jong
I. van Holland
J. Maarssen
J. van der Star
J. Dijkstra-Hassefras
J. Zoetemelk
J. Janson
J. van Hulsen
J. Vuijk
J. Timmerman
J. Vuijk
J. Ruijs
J. Biemans
J.C. Weijers
J.J.J. Beugelsdijk
K. Voskamp
K.S. Beuning
L. Bellekom
M. Scheeve
M. Bartels
M. Zwart
M. Ayeb
M. Heijjer
M. van der Meer
M. Sanders
M. de Jong
M.J. Fles
M.L. vd Valk
N. Koutstaal
N. Morad-Trijbels
N. Valstar
N. Meijerink
N. Celie
N. Morad
P.J.W.J. van Dongen
P. ter Haar
R. ‘t Jong
R.D. van Tilburg
R.E. Went
R. van Sen
S. Bosch
Th.P. Adamse
Veenhof
W. Tijssen
W.T.C. Veltman

DE HONDERD VAN DE DUINPAN

Deel 1
TITEL

EIGEN KRACHT

Hoofdstuk 1 Onderbenutte interventiemogelijkheden

Het buurtteam als meldpunt

Een wijk- of buurtteam is fulltime in de wijk of de buurt aanwezig. De buurt kan signalen geven bij dit 'meldpunt': het buurtteam. Er worden nog meer organisaties in het sociale buurt/wijk team opgenomen zoals GGZ en Binnenvest. Na een hulpvraag is sprake van een snelle actie. De zorgvraag kan anoniem gemeld worden, eventueel via een 'lief en leed app' voor- en in de buurt. Techniek kan zo op een menselijke wijze hulp kan bieden aan het langer thuis wonen op een veilige manier. Zorg voor een goede interactie tussen cliënt en hulpaanbieder. Het gaat om vertrouwen winnen, vooral bij hulpweigeraars.

We dromen dat we alle kwetsbare mensen in beeld krijgen. Dat we met elkaar niet alleen oog hebben niet voor zorg en welzijn, maar ook voor de leefomgeving. Zowel binnen als buiten. Dat iemand veilig kan wonen. We helpen ook financieel. Iedereen met een hulpvraag weet waar hij terecht kan, ook als je bescheiden bent.

'We dromen dat we alle kwetsbare mensen in beeld krijgen'

Geef meer bevoegdheden aan de wijkteams, zij moeten meer zeggenschap hebben, mits genoeg opgeleid. We gaan niemand aan zijn lot overlaten, iedereen moet de zorg krijgen die hij nodig heeft. Signaleer je dat iets speelt, haak

daar met een gesprek op in. Werk samen met buurtpreventie, de wijkvereniging. Zoek contact met scholen en investeer in educatie.

Procedures veranderen

Bij organisaties waarmee samengewerkt moet worden gelden andere procedures en regels die elkaar tegenwerken. De privacyregels voor samenwerking tussen zorgorganisaties zoals Kwadraad of MEE moeten soepeler. Iedereen kent zijn vak, daarom is dat mogelijk. Overigens, investeer in een goede privacy jurist, er kan nu al meer dan je denkt.

Om de slagkracht te versterken worden ook andere voorschriften aangepast. Er zijn nu teveel procedures. Er gaat veel tijd overheen voor doelgerichte actie. Wat zou helpen is één centraal dossier waar alle organisaties op in mogen loggen. Of het "jeugd match" idee: twee maatschappelijke organisatie maken dezelfde melding en zien dat van elkaar en mogen contact opnemen met elkaar. Na twee jaar vervallen de meldingen.

We gebruiken geen standaard procedures meer, maar werken met richtlijnen die uitgaan van maatwerk en die de cliënt centraal zetten. Klantenbalies werken ook klantgericht. Heeft een inwoner niet alle formulieren bij zich? Dan lossen we het samen op. Desnoods printen de medewerker deze en gaan zij de formulieren samen met de klant invullen. Geen bureaucratie! In de ideale wereld is cliëntenondersteuning niet nodig. De eigen bijdrage krijgt bovendien marges met een individuele beoordeling/ indicatie van Maatschappelijke Organisatie.

Een rol voor 'nieuw' partijen

We willen dat er meer samenwerking komt tussen de zorgverzekeraars. En dat huisartsen ook hun weg weten te vinden, om te signaleren en actie te ondernemen om naar de juiste instellingen te verwijzen. We willen ook meer samenwerking tussen verenigingen en kwetsbare mensen, zodat mensen echt betrokken worden. Hulpverleners die mensen mee nemen naar activiteiten. Bijvoorbeeld sport, toneel, vraag aan bewoners wat ze leuk vinden.

WIE MAG ER ACHTER VOORDEUR KIJKEN?
DE BUURVROUW!

Hoofdstuk 2 Signaleren; hoe ver kun je achter de voordeur?

Breeduit communiceren
Voorlichting lijkt de eerste stap in preventie. Via een gemeentegids met alle instanties en mogelijkheden bij problemen. Een gids die beeldend, pakkend en begrijpelijk is, met tekeningen (infographics) en schetsen. Nuttige informatie moeten we niet alleen digitaal en via internet aanbieden. Maar ook juist op 'vindplaatsen', zoals in de bibliotheek, op de sportvereniging, in het buurthuis, de kringloop en de kerk. We gaan info huis-aan-huis aanbieden, ook als iemand een nee/nee sticker heeft!

‘We organiseren een inspiratiemarkt in een groot verzorgingshuis’

We benutten de kracht van het herhalen en gebruiken altijd verschillende kanalen (sociale media, kranten, folders én uitnodigen voor bijeenkomsten). Daarbij betrekken we sportaanbieders en verenigingen die vrijwilligers zoeken.

Behoefte aan menselijk contact
Menselijk contact blijft nodig bij preventie. Zonder menselijke aandacht gaat het niet. Maak het een taak van wijkverenigingen/elke wijk om 'hun bewoners' te informeren tijdens bijeenkomsten. “Wat valt er te halen en te krijgen in ons dorp en onze wijk? En zegt het voort!”
Wie kan ik bellen als de contactpersoon niet reageert? Kun je daarbij buren kennissen inschakelen? Kun je een

buurtregisseur inschakelen? Waar kan je als bezorgde buur te recht met zorgen? Maak een informatielijn/ruggenspraak lijn (lokaal) voor de bezorgde buur. Zodat deze bij zorgen om buurman/vrouw overleg kan hebben en weet hoe dit aan te pakken? Zijn de zorgen mogelijk terecht?

Belangrijk is dat de gemeente contact legt met álle verenigingen uit de gemeente. Bespreek met hen en geef hen een meldtaak. Verenigingen hebben zicht op hun leden en zijn dus heel belangrijk. De gemeenten hebben een belangrijke taak om verenigingen te informeren over deze 'meldtaak' en de mogelijkheden waar zij terecht kunnen met hun zorgen.

‘De huisarts heeft een belangrijke rol en zou een grotere rol moeten krijgen, en moeten némen, wanneer er zorgen zijn om een burger’

Gesloten deur?
Wat bij niet-willen van de burger? Wanneer de deur gesloten blijft na benadering door professionals…

De huisarts heeft een belangrijke rol en zou een grotere rol moeten krijgen, en moeten némen, wanneer er zorgen zijn om een burger. De huisarts heeft ook een signaleringsfunctie, een rol in preventie. De woningbouw krijgt daarnaast een belangrijke rol op het gebied van signaleren en preventie. Zowel op psychosociaal- als

psychiatrisch- en financieel vlak (voorkomen huisuitzetting). Woningbouw kan één van de voordeuren zijn naar hulpverlening.

‘We investeren in begeleiding en ondersteuning bij beginnende dementie: dan kunnen er nog zaken ingesleten of aangeleerd worden’

We starten een pilot rond vernieuwde samenwerking tussen de huisarts, welzijn, thuiszorg en het sociale team. Met een spilfunctie voor de huisarts. We moeten de indicatie voor dagbesteding om kunnen zetten naar begeleiding individueel of persoons gebonden budget. We investeren in begeleiding en ondersteuning bij beginnende dementie: dán kunnen er nog zaken ingesleten worden, aangeleerd worden.

Positieve gezondheid uitdragen

We gaan positieve gezondheid meer uitdragen in de eerste lijn. Dit is een breed terrein, het omvat ook gezonde voeding en meer bewegen. Het is belangrijk om nog meer te verbinden en samen te werken. We gaan weg van de consumptiemaatschappij zoals: ik ben lid van de hockey daar betaal ik voor. Maar je wordt geacht iets te doen, bijvoorbeeld bardienst.

‘Bij niet-kwetsbare inwoners: laat los, geef minder procedures en richtlijnen en creëer regelruimte’

Uitgaan van wat iemand kan
Scope van inwoners, beleidsmakers is veranderd door de decentralisaties. Graag de focus op eigen kracht. De tijden zijn definitief veranderd: Nederland Kantelt! De gemeente heeft de rol om de focus te leggen op wat inwoners kunnen en niet op wat inwoners niet kunnen. Wat maakt het voor iemand waard om te leven?

Definieer duidelijk de kwetsbare groepen (zie de duidelijke criteria van Present).
Bij niet-kwetsbare inwoners: laat los, geef minder procedures en richtlijnen en creëer regelruimte.

We starten een pilot wederkerigheid. Waarbij we om te beginnen indicatieformulieren aanpassen.

Aanpassen van indicatieformulier
Waar hecht je waarde aan?
Wat kan je zelf?
Wat is je vraag?
Wat zou je voor een ander kunnen betekenen?

Help elkaar

Indicatiestellers moeten goed opgeleid zijn. Kennis van zaken hebben, maar vooral ook goed zijn in het voeren van gesprekken en goed kunnen signaleren. Daarbij hebben zij een holistische kijk op inwoners. We werken daarnaast meer met ervaringsdeskundigen. Zoals mama-café's.

'Lotgenoten met bijvoorbeeld diabetes zoeken elkaar op'

Werkzoekenden helpen elkaar naar werk te begeleiden. In Lisse wordt door Maatschappelijk Werk en de buurtregisseur gestart met een pilot om werkzoekenden met elkaar in contact te brengen en samen thema's te bespreken. Lotgenoten met bijvoorbeeld diabetes zoeken elkaar op. Problemen worden gedeeld. Wat doe je bijvoorbeeld als je door de financiële problemen niet meer naar sport kunt?

'We starten een pilot Welkom Hier voor nieuwe inwoners, gericht op ontmoeting en informeren over vormen van dagbesteding'

Pilot voor ‘nieuwe bewoners’

We starten een pilot Welkom Hier voor nieuwe inwoners, gericht op ontmoeting en informeren over vormen van dagbesteding. In een samenwerking van buurthuis Salvatori, vluchtelingenkamp, bibliotheek en de buurtregisseur. Daarnaast besteden we aandacht aan het intergenerationele, bijvoorbeeld door een crèche in een bejaardenhuis te openen, daarvoor komt er een pilot.

MINDER VERSCHILLENDE "LOKETTEN" GRAAG
LOKET 1
IK BEN HELEMAAL ALLEEN

Hoofdstuk 3 Wijkteam en het loket, het betrekken van de buurt

Centrale plek

De buurt is *nog* geen eenheid. Geïnvesteerd wordt in het betrekken van de buurt. Iedereen moet kunnen aansluiten bij een gemeenschap, vereniging, club voor sociale contacten en signalering. Er komt een centrale plek in de wijk waar men elkaar kan ontmoeten. Bijvoorbeeld als een soort wijkvereniging. Dit kan door verbreding van bestaande clubs en verenigingen. Deze organisaties moeten ook actief gaan werven in de wijk. De gemeente neemt dit in de subsidievoorwaarden mee.

Zorg voor een technische man die klusjes kan opknappen, achter de deur bij cliënten. Is het niet pluis, dan kan hij het doorgeven aan het sociaal wijkteam.

‘Een ideaal beeld is: alle vragen die je hebt kun je zonder afspraak melden bij 1 loket voor zorg welzijn (jeugd en volwassenen)’

Hallo, ik heb een vraag

Het moet niet uitmaken bij welk 'loket' je komt. Onbekendheid kan het inschakelen van hulp belemmeren. Een ideaal beeld is: alle vragen die je hebt kun je zonder afspraak melden bij 1 loket voor zorg welzijn (jeugd en

volwassenen). Bij dit loket zeg je 'hallo' en doe je je verhaal. De vraag kan ook gesteld worden door een buurvrouw of familielid.

Bij de medewerker in het loket moet genoeg expertise aanwezig zijn. Indien nodig word je in dit loket geholpen om je vraag helder te krijgen. Hierna volgt een warme overdracht met de juiste expertise (professionals) aanwezig inclusief de persoon die de vraag heeft aangenomen. Als ik me aanmeld bij het loket, wat betekent dat? Taal is belangrijk. Investeer in het compleet maken van de aanvraag ook (triage).

‘Geen sturing op productie maar sturen op zorguitkomsten’

Niet meerdere keren hetzelfde verhaal vertellen
Hoe voorkom je dat je meerdere keren je verhaal vertelt? Laat de hulpvragende zelf aan een groep mensen zijn of haar verhaal vertellen, bijvoorbeeld een gezamenlijk spreekuur met op afroep zorgverleners aan tafel. Daarbij spelen wel dilemma’s: namelijk hoe ga je professionals bij elkaar krijgen (Nu wordt dit ad hoc geregeld en per cliënt en op te kleine schaal.) en de cliënt weet soms zelf de vraag nog niet goed. Geen sturing op productie, schotten weg en sturen op zorguitkomsten.

Loketten moeten over de hele bollenstreek hetzelfde ingericht zijn. De gemeente pakt de regie en zorgt voor één gebouw voor alle zorg en welzijnsdisciplines. We gaan voor samenvoegen van de CJG en WMO. De schotjes zitten

overal tussen. Bezorging en huishoudelijke hulp zijn nu gescheiden. Welzijnswerkers en vrijwilligers van de kerk. Combineer dit!

‘Loketten moeten over de hele bollenstreek hetzelfde ingericht zijn’

Actief hulp bieden

Gemeente, onderzoek wat als directe toegang geïndiceerd kan worden. Kostenefficiënter werken is mogelijk door bijvoorbeeld 75+of 80+ automatisch toegang te geven tot huishoudelijke hulp (categorie 1 klasse1). Dit zorgt ook dat je signalering door de thuiszorg kan stimuleren waardoor preventie mogelijk is. Dit kan wellicht ook qua vervoer (klein pakket).

DE HONDERD VAN DE DUINPAN

DEEL 2
Prachtig combinatiespel van aanbieders

GROTERE EIGEN BIJDRAGE ?

Hoofdstuk1 Innovatie, incentives die werken, prijzen en tarieven

Gewenst effect

Samenwerken moet niet een doel op zich worden, we doen dat in het belang van de cliënt om de gewenste effecten te bereiken. We willen bepaalde effecten bereiken zonder dat er verkokering plaatsvindt en het organisatiebelang voorop gesteld wordt. Juist door te denken vanuit de passie van de organisatie en het organisatiebelang achterwege te laten kun je elkaar optimaal versterken.

We weten als organisaties van elkaar waar onze passies liggen en welke mensen de inwoner het beste kunnen ondersteunen. Zo voorkom je dat niet drie verschillende organisaties dezelfde cursus aanbieden en afspraken maken over wie doet wat.

‘Als een cliënt ondersteuning nodig heeft: Gewoon DOEN. En aanspraak maken op een algemene gezamenlijk pot’

Eén pot

Als een cliënt ondersteuning nodig heeft: Gewoon DOEN. En aanspraak maken op een algemene gezamenlijk pot. Dan hebben we van de gemeente nodig dat ze de regie loslaten over het geld en ons mogelijk maken om samen te werken en aanspraak kunnen maken als het nodig is. Dit maakt het ook mogelijk dat een cliënt direct (zonder indicatie o.i.d.)

geholpen kan worden en sneller weer zelfstandig kan participeren in de maatschappij. Zoek hun talent, ondersteun ze hierbij en laat ze weer meedoen. Hier willen we wel een pilot op doen!

‘Zelf indicatie kunnen stellen (los van organisatiebelang) om snel te kunnen schakelen zonder dat gemeente er tussen hoeft te komen om opnieuw vooronderzoek te doen’

Allemaal collega’s
Eerst kijken naar het preventieve veld om hier de oplossingen in te creëren (sociaal team).
Zelf indicatie kunnen stellen (los van organisatie belang) om snel te kunnen schakelen zonder dat gemeente er tussen hoeft te komen om opnieuw vooronderzoek te doen. Elkaar als collega gaan zien in plaats van concullega.

Part-up
Werk vanuit de part-up gedachte. Talentondersteuning en meedoen (TOM). Daarin staat een aanbieder sterk en doet alleen wat nodig is. Hebben we niet teveel aanbieders, zodat we door de bomen het bos niet meer zien?

‘Kunnen we speerpunten benoemen waarmee we in een regio aan de slag gaan?’

Doelen stellen

Kunnen we speerpunten benoemen waarmee we in een regio aan de slag gaan? Welke doelen vindt de gemeente belangrijk om te halen voor hun burgers? “Komend jaar gaan we aan deze drie doelen werken.” We gaan een regionale aanpak mogelijk maken, integraal samen tussen organisaties.

Voorbeeld

Man, Joop van 66 jaar woont al 40 jaar in de Ruiterstraat in Lisse. Zijn buren hebben een verstandelijke beperking waarbij de buurman regelmatig valt tijdens het maken van een wandeling. Andere buren wonen sinds 1 jaar in de straat met drie kinderen 15, 12 en 3 jaar. Deze buren spreken weinig tot niet de taal waarbij de kinderen fungeren als tolk voor de ouders. Een andere bewoner uit de straat is na korte periode van opname in de GGZ weer thuis. Deze bewoner is alleenstaand en Joop ziet weinig mensen aan huis, elke week dezelfde persoon. Nu heeft Joop onlangs een ongeluk gehad en heeft geen idee waar hij terecht kan voor hulp/zorg.
Joop is een sociaal bewogen man, die met een stukje steun en educatie een prima sleutelfiguur zou kunnen zijn voor de buurt.

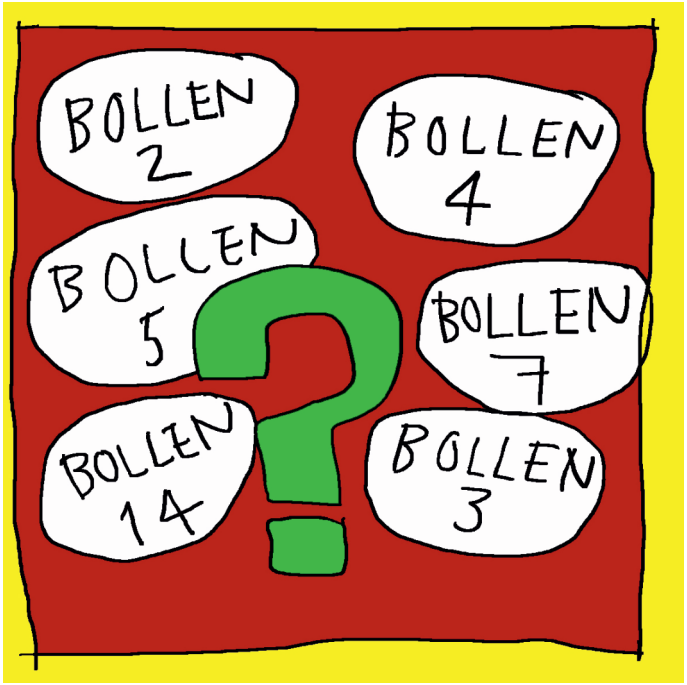
BOLLEN
2
BOLLEN
4
BOLLEN
5
BOLLEN
7
BOLLEN
14
BOLLEN
3

Hoofdstuk 2 Fijne voorbeelden, nieuwe aanbieders en aanbiedingen

Zie ons vanuit passie werken

Door samen te werken vanuit passie hoeven organisatiebelangen niet belemmerend te zijn voor samenwerking. Als de passie regeert is er vertrouwen in de werkers in het veld. Organisaties faciliteren de passie van de medewerker in plaats van het te verhinderen. Samenwerking leidt tot inspelen op waar mensen naar verlangen. Dat verlangen moet het uitgangspunt worden. Creativiteit leidt tot nieuwe oplossingen voor bestaande problemen.

Eenzaamheid is er al jaren. Voor oplossingen hebben we elkaar nodig. Door samen te werken kunnen mensen het gevoel weer krijgen er bij te horen. Iemand met een beperking kan meedoen met de club, medewerkers van instellingen werken in de wijk en spelen in op de verlangens van de bewoners. Ze kunnen samen met collega's van andere organisaties, mensen in de wijk, vrijwilligers en verenigingen initiatieven ontwikkelen.

‘Eenzaamheid is er al jaren. Voor oplossingen hebben we elkaar nodig’

Zelfhulpcoöperatie

Dit graag als pilot. In de buurt komt een zelfhulpcoöperatie, met een zelfsturend team. De professional/zzp'ers worden door de klant in de coöperatie gekozen. In de coöperatie zijn buurtverbinders actief. Dit kunnen professionals of vrijwilligers zijn.

‘Als de passie regeert, is er vertrouwen in de werkers in het veld’

DE HONDERD VAN DE DUINPAN

DEEL 3
Zelfzorg, mantelzorg en professionele ondersteuning

TIJD VOOR HET EXPERIMENT
BEN HEEL BENIEUWD...

Hoofdstuk 1 Mantelzorg

En dan ben je mantelzorger

Mantelzorger worden overkomt je, daar kies je niet vrijwillig voor. Je probeert er als mantelzorger zo goed mogelijk invulling aan te geven. De mantelzorger zorgt ervoor dat het zorgsysteem rondom de zorgvrager overeind blijft. Mantelzorg is niet vrijblijvend.

‘Speciale aandacht is nodig voor de jonge mantelzorgers’

Normaal gesproken heeft de zorgvrager ook oog voor de mantelzorger. Speciale aandacht is nodig voor de jonge mantelzorgers. Zij zijn vaak schoolgaand, ze zijn loyaal naar hun zorgvrager. Zij kunnen in de veelheid van alles geestelijk en uiteindelijk lichamelijk overbelast raken. Zij zijn hierdoor niet in staat om een goed sociaal netwerk om zich heen te bouwen (sport, vrienden).

‘We richten een WhatsApp groep op voor in de buurt of straat’

De burgers moeten we bewust maken dat ze tijdens hun gezonde leven sociale netwerken op moeten bouwen, dat ze er bewust van zijn dat ze vroeg of laat mantelzorger kunnen worden en deze juist nodig hebben. We richten een WhatsApp groep op voor in de buurt of straat.

Op maat
Onze droom is: de gemeenten hebben een duidelijk beleid in respijtzorg. Dit moet passend zijn bij de zorgvrager en mantelzorger en kosteneffectief. Daar komen we d.m.v. rondetafelgesprek respijtzorg op maat.

‘Maak een zorggids gericht op de mantelzorger’

Wonen en woonvormen
Gemeente moet een mantelzorger flexibel tegemoet treden bijvoorbeeld bij het verbouwen van garage naar een aanleunwoning. Je kunt daar verder in gaan en stevig fiscaal voordeel bieden en z'n OZB voordeel.

Gemeenten moeten gaan nadenken over nieuwe woonvormen. Denk aan een woongroep met een gezamenlijke keuken, waar mensen voor elkaar zorgen. Daarbij praktisch benutten van bestaande ruimtes. Of denk aan combinaties van verenigingen, mantelzorgers en zorgvragers. Zowel op het gebied van sport als cultuur staan gebouwen vaak leeg. Denk na over het stimuleren van beter gebruik van deze faciliteiten. Combineer.

‘Gemeenten moeten gaan nadenken over nieuwe woonvormen. Denk aan een woongroep met een gezamenlijke keuken, waar mensen voor elkaar zorgen’

Zorggids

Maak een zorggids gericht op de mantelzorger. Hierin staan bijvoorbeeld tarieven die een mantelzorger kan vragen/krijgen voor een dienst, vervoer, was. Respijtzorg mogelijkheden, hulpmiddelen, zorgaanbieders. En heb aandacht voor de bereikbaarheid van de mantelzorger, sowieso en in het bijzonder voor de "stille mantelzorgers".

ZINGEVING TELT (OOK)
103, 104, 105,
106, 107, 108

Hoofdstuk 2 Positieve gezondheid

Sudderen
We sturen te veel op incidenten en te weinig op preventie en voorkomen. Is er voldoende kennis en wordt alles goed gebruikt. We hebben heel kracht, maar laten te veel sudderen.
Hoe lager de drempel van de hulpverlening hoe groter de kans dat het werkt. Dit is onze droom. Er is een grote groep vrijwilligers die wil helpen bij ondersteuning. Stel geen minimum aan het aantal deelnemers.

Voorbeeld
Hoe kan het zwembad iets aan preventie doen? Bij de zwemles valt er veel op. Er is een meldpunt en een sport en cultuur regeling waardoor inwoners kunnen blijven meedoen. Privacy is voor veel dingen een bottleneck. Schoolzwemmen is een heel mooi vangnet in groep 5 en 6. Via de leerkracht worden ouders benaderd om zwemles te volgen.
Kennis over andere vormen van hulpverlening ontbreekt. Een oudere mevrouw met beginnende dementie wilde blijven zwemmen, de welzijnsorganisatie was niet voor, het zwembad zette door en mevrouw zwemt nog steeds.

‘We sturen te veel op incidenten en te weinig op preventie en voorkomen’

Op de radar
Wat kunnen we doen om de mensen die niet in beeld zijn toch op de radar te krijgen? Organisaties die mensen van de

radar zien verdwijnen zouden dat moeten melden. Bijvoorbeeld bij stoppen uitkering, huisuitzetting, niet op afspraken komen, dossiers die gesloten zijn. Hoe verbreed je: zorgmedewerkster van GGD zou hier een rol in kunnen spelen, ook de sociale wijkteams kunnen deze taak oppakken.

‘Maar hoe zorgen we ervoor dat de mentaliteit verandert en dat we weer voor elkaar zorgen?’

En denk verder. Ook winkels kunnen een signalerende rol hebben, evenals het café en sportvereniging. Maar hoe zorgen we ervoor dat de mentaliteit verandert en dat we weer voor elkaar zorgen? Niet iets institutionaliseren, maar weet elkaar te vinden als je je zorgen maakt.
Onze droom is ook: voor zwakkere inwoners de uitvoerende instantie de vaste lasten laten betalen, zodat ze niet zo snel in de schulden belanden en de basisvoorzieningen huur, gas en licht betaald worden. Nuon, zorgverzekering en huur.

DE HONDERD VAN DE DUINPAN

DEEL 4
Het sociaal domein slaat zijn vleugels uit

GROTERE ROL VOOR VRIJWILLIGERS
-ORGANISATIES EN SPORTVERENIGINGEN
WIJ WILLEN
MEER!
MEER

Hoofdstuk 1 Meedoen met sport en cultuur

Lokale betekenis

Verenigingen zou je moeten vragen naar hun lokale betekenis, het woord verantwoordelijkheid is te zwaar en hoe ze daar mee omgaan. Denk aan hun signalerende rol. Leden zien dat het met iemand niet goed gaat, waar kunnen ze dan signaleren? Stel hen aan de sociale wijkteams voor en vertel wat ze doen voor de verenigingen.

Voorbeeld

Met de sportvereniging in gesprek gaan en de volgende vragen stellen:
-Wat zouden jullie als sportvereniging (extra) kunnen betekenen voor de maatschappij? Wat hebben jullie daar voor nodig? Waar staan jullie zelf achter?
-Iemand verantwoordelijk stellen die zich betrokken voelt binnen de vereniging.
-Vereniging moet zich openstellen (open huis) Niks moet gedwongen worden. Intrinsieke motivatie oproepen.
-Belonen wat er is. Wat ze goed doen.
-Budget vrijmaken om activiteiten te organiseren

Wat weet ik? Wat wil ik?

Onze droom is dat activiteiten voor iedereen toegankelijk kunnen zijn, iedereen de locatie kan vinden, iedereen elkaar accepteert en iedereen mee wil doen. Ongeacht of je een handicap hebt of niet.

‘Onze droom is dat activiteiten voor iedereen toegankelijk kunnen zijn, iedereen de locatie kan vinden, iedereen elkaar accepteert en iedereen mee wil doen’

Als eerste moet je jezelf afvragen of je weet welke mogelijkheden er zijn en wat je eigen behoefte zijn. Omgekeerd geldt voor hulpverlening en verenigingen: Wat heeft een specifieke doelgroep nodig om bij een bepaalde vereniging stichting te integreren.
Om te beginnen moeten de activiteiten laagdrempelig zijn, als er iets aangeboden word dat dit wel makkelijk te bereiken is.

Samenwerken
Hoe is de samenwerking met verschillende organisaties? Kunnen deze meer samenwerken?
Laten we met elkaar samenkomen om dit voor elkaar te krijgen. Praten over wat we wel en niet kunnen. Maatjes zoeken hierin, met elkaar ervaringen delen en oplossingen bedenken. Bijvoorbeeld met de bibliotheek samenwerken om jongeren weer enthousiast te maken voor lezen.

‘Binnen de vereniging en organisaties die met vrijwilligers werken kunnen er bijvoorbeeld een paar plekken vrij gemaakt worden voor vrijwilligers met een rugzakje’

Binnen de vereniging contact houden met de begeleiding of dit werkt en punten waar we op moeten letten, zodat degene zich bij de vereniging thuis en op zijn plek voelt.
Er kan ook een professional bij te pas komen om de vereniging te helpen deze mensen op hun plek te laten zijn. Dat de begeleiding in het begin even wat meer is zodat dit uiteindelijk goed kan lopen.

Vereniging = netwerk
Binnen een vereniging kun je ook een groot netwerk opbouwen. Dit hoeft niet eens per sé op het vrijwilligerswerk zelf gericht te zijn. Bijvoorbeeld iemand die problemen heeft om zijn band op te pompen, binnen zijn netwerk van de vereniging zit vast iemand die dit kan en wil doen. Zo help je elkaar.

‘Binnen de vereniging en organisaties die met vrijwilligers werken kunnen er bijvoorbeeld een paar plekken vrij gemaakt worden voor vrijwilligers met een rugzakje’

De gemeente vindt het belangrijk dat mensen met een beperking gaan sporten, ze hebben hier subsidies voor. Veel verenigingen weten dit niet en maken hier ook geen gebruik van.
De gemeente moet de regie houden, coördineren om verschillende groepen bij elkaar te zetten en hier door meer met elkaar kunnen samenwerken en ervaringen delen. Wie weet wat de Voedselbank en sportverenigingen samen kunnen als ze bij elkaar zitten op dezelfde locatie. Binnen de vereniging en organisaties die met vrijwilligers werken kunnen er bijvoorbeeld een paar plekken vrij gemaakt worden voor vrijwilligers met een rugzakje.

BELANGRIJK!
WMO
EN WERK

Hoofdstuk 2 Werk en schulddienstverlening

Schaamte
Mensen die het nodig hebben zijn bang, schamen zich, en maken geen gebruik. Biedt niet alleen de faciliteiten, maar voorkom de excuses om niet mee te doen. Zorg voor de buurthuis terug in het straatbeeld. We willen vinger aan de pols houden, de manieren die er zijn gebruiken om mensen in beeld te houden. Voorkom de huurschulden waar mogelijk. Maar als mensen echt geen hulp willen, laat ze dan.

‘Zorg voor het buurthuis terug in het straatbeeld’

Voedselbank, meer dan boodschappen
Biedt als gemeente eenmalig de faciliteiten en laat het dan los. Niet de subsidie op stimulering willen controleren. De Voedselbank heeft extra maatschappelijk werk gevraagd om met iedere deelnemer verder zorg te verlenen. Die korte lijnen helpen heel goed.
Minder bureaucratie en alleen daar waar echt niet alles kan. Kijk naar kansen, niet naar belemmeringen. Wees kostenbewust en leg de verantwoordelijk daar waar hij hoort.
Voorop moet staan wat nodig is.

‘Geef de ISD een innovatiebudget om te experimenteren’

De droom is: voor zwakkere inwoners de uitvoerende instantie de vaste lasten laten betalen, zodat ze niet zo snel in de schulden belanden en de basisvoorzieningen huur, gas en licht betaald worden. Nuon, zorgverzekering en huur. De gemeente moet hier pro actief op acteren, aanhangig maken bij de gemeenteraad en er beleid voor maken en maatregelen.
Ons voorstel is: geef de ISD een innovatiebudget om te experimenteren.

PROFESSIONEEL UITGAAN
GA JE MEE? DE BAAS BETAALT!

Hoofdstuk 3 De jeugd van tegenwoordig

Verjaardag

18-/18+ jongeren kunnen we ook in beeld houden als ze 18 worden. Nu raken ze vaak uit beeld. Ze gaan studeren, uit huis. Er is weinig overdracht. De privacywetgeving is een belemmering. Informele processen zijn er wel, maar formeel is het lastig. Ver voor ze 18 jaar zijn zou er preventief gekeken moeten worden. Nu worden pas heel laat de gegevens verstrekt. Dit is ingewikkeld en we zijn doorgeschoten in schotten bouwen. Hier is ontschotting nodig. Dit geldt zowel voor WMO als participatie.

18-/18+ jongeren kunnen we ook in beeld houden als ze 18 worden.

Functioneel lef

Soms moeten we handelen en niet bang zijn voor privacy. De informatie delen voor een goede aanpak. Delen moeten een doel dienen en meer ellende voorkomen.
Durf, lef en functioneel doorpakken. Bijvoorbeeld bij een strafbaar feit wietplantage moet de uitkering worden gestopt..

We moeten niet alles willen organiseren. Geef kinderen de ruimte om op een terrein rotzooi te trappen.

DE HONDERD VAN DE DUINPAN

DEEL 5
Kansrijke toepassing van digitalisering

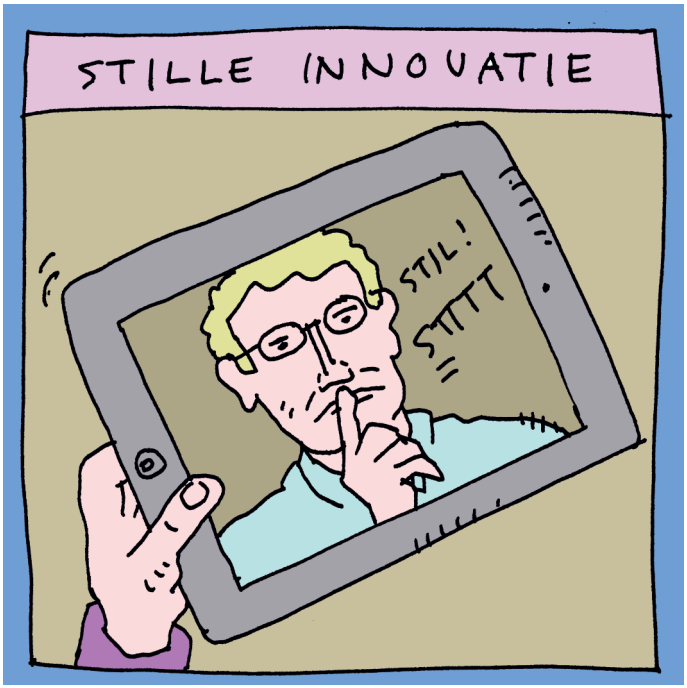
STILLE INNOVATIE
STIL!
SHHH

Hoofdstuk 1 Digitale toegang

Digitaal én een loket

Met toegang doelen we op aanvragen van WMO-voorzieningen en jeugdhulp. We willen zo veel mogelijk inzetten op digitale aanvragen. Maar niet uitsluitend. De weg naar een fysiek loket moet nog toegankelijk blijven, want niet alle inwoners hebben toegang tot digitale kanalen of zijn in staat zich te redden op de digitale weg.

‘We willen zo veel mogelijk inzetten op digitale aanvragen. Maar niet uitsluitend’

We willen inzetten op efficiency, gebruik maken van handige koppelingen en het werken met persoonlijke profielen. Mensen zouden niet keer op keer dezelfde gegevens in moeten voeren. Bij voorkeur integreren we het toegangssysteem in bestaande systemen. Het is belangrijk om de privacy van mensen te beschermen. Hier bestaan voldoende goede voorbeelden en methoden voor

Simpel

We willen het proces versimpelen, de aanvraagprocedures zouden versimpeld kunnen worden. In de aanvraagformulieren zowel digitaal als op papier wordt begrijpelijke taal gebruikt. Er wordt aandacht gevraagd voor de communicatie richting bijzondere doelgroepen. Dit om te voorkomen dat er klakkeloos standaardbrieven gestuurd

worden aan doelgroepen die niet kunnen lezen en brieven niet begrijpen.

Pilot: Mijnbuurtje.nl
We gaan investeren in een digitale marktplaats van vraag en aanbod. Hierbij wordt gekeken naar hoe we de digitale toegang op een zo simpel mogelijk niveau naar de inwoners toebrengen.

De proeftuin van 'mijn buurtje' wordt verder in de gemeente gefaciliteerd.

De proeftuin van 'mijn buurtje' wordt verder in de gemeente gefaciliteerd. Mijn buurtje is een platform dat werkt op sociale cohesie. Het draait om vertrouwen, het is opgebouwd met mensen uit de buurt, zogenaamde buurtverbinders. De regie ligt bij inwoners, de gemeente faciliteert en investeert. Digitalisering vraagt investering van de gemeente in samenwerking en in financiën.

Neem een voorbeeld aan de zorgverzekeraar
We kunnen een voorbeeld nemen aan de zorgverzekeraars. Doe aan deregulering. Indicatiestelling bij de aanbieders leggen. Werken vanuit vertrouwen!!! En controle achteraf.

BLENDED CARE
LEKKER!

Hoofdstuk 2 ‘Blended care’ en domotica

Levensloopbestendig
Digitale beperkingen in woningen moeten worden voorkomen in de toekomst.
Domotica en digitale voorzieningen zullen op korte termijn moeten worden toegevoegd aan het levensloopbestendig bouwen van nieuwbouwwoningen. Er moet bijvoorbeeld aandacht zijn voor de bereikbaarheid van telefoon en wifi. Wat is er nodig voor uitgebreide domotica, extra lege leidingen in de muren? Camera's optioneel in alle ruimten? Verlichting, kookplaat, toegangscontrole alles digitaal in controle voor de inwoners. Maak er als gemeente beleid op, gebruik voor dit beleid de kennis van innovatieve bedrijven.

‘Wat is er nodig voor uitgebreide domotica, extra lege leidingen in de muren?’

Regie voeren op gelijke aansturing van systemen
In een regio moeten en kunnen we regie voeren op het gebruik van verschillende systemen, de aansturing daarvan moet vanuit zo min mogelijk applicaties gebeuren. Vergelijk het met verschillende apparaten zoals tablet, Toon, TV met ieder zijn eigen gebruiksvoorschriften moeten worden voorkomen. En kijk dan naar ons eigen aanbod: WMO loket, ISD, Regiotaxi, gemeente, etc. Allemaal dienstverleners waarop we regie kunnen voeren. Kunnen we deze niet platform onafhankelijk vanuit dezelfde applicatie bereikbaar maken?

Delen van relevante informatie met zorgverleners
Digitalisering moet voordelen voor inwoners hebben, dat stimuleert het gebruik ervan.
We werken aan een systeem waarmee cliënten hun informatie kunnen delen met zorgverleners en mantelzorgers zonder iedere keer opnieuw hun verhaal te moeten doen of 10 x dezelfde formulieren in te vullen.

Geef daarmee bijzonder aandacht aan het uitsluitend delen van informatie die voor die zorgverlener of mantelzorger van toepassing is. De cliënt moet ten alle tijden in controle zijn over welke informatie wordt gedeeld met de betreffende organisatie of persoon.

Pilot: Blended care voor psychische hulp
De 24/7 Bollenstreek-ondersteuning voor mensen met meer of mindere psychische nood. Zorg op afstand met online hulpverlening, bereikbaar als het nodig is. Bijvoorbeeld mensen met depressie die via FaceTime een digitaal consult beschikbaar gesteld krijgen.
Uiteraard gaat het maatschappelijk middenveld dit doen, het moet aanvullend zijn op. We geven hier als gemeente meer aandacht voor, we financieren mee in de ontwikkeling ervan.

Zorg op afstand met online hulpverlening, bereikbaar als het nodig is. Bijvoorbeeld mensen met depressie die via FaceTime een digitaal consult beschikbaar gesteld krijgen.

Pilot: Domotica

In iedere bollenstreek gemeente gaan we in 2017 10 levensloopbestendige woningen volledig voorzien van alle mogelijke domotica voorzieningen. Vanuit 1 app op de tablet kan de bewoner de voordeur openen, licht aan- en uitzetten, de verwarming hoger en lager zetten, een rechtstreekse verbinding met de zorgverlener leggen etc. Met als doel de zelfredzaamheid en regie van de bewoner te optimaliseren en verlengen.

‘In iedere bollenstreek gemeente gaan we in 2017 10 levensloopbestendige woningen volledig voorzien van alle mogelijke domotica voorzieningen’

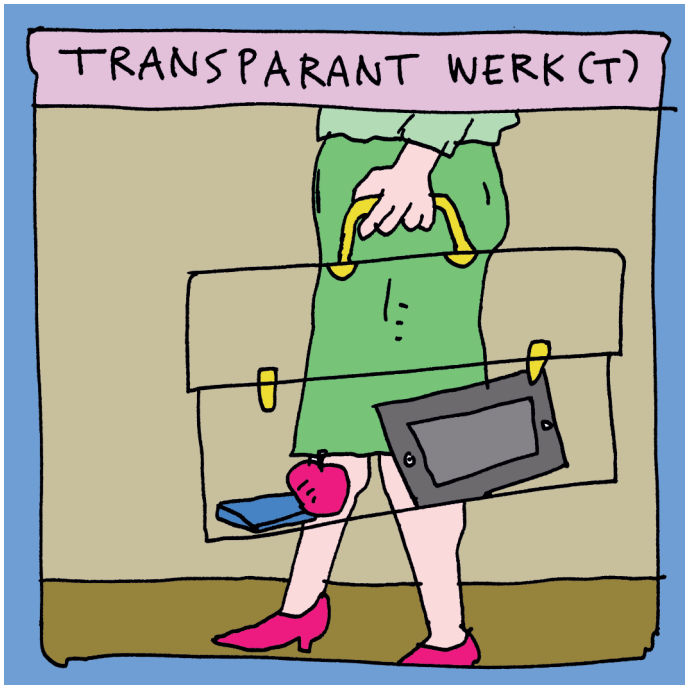
TRANSPARANT WERK (T)

Hoofdstuk 3 Andere kansen

Experimenteren door zorgaanbieders
Zorgaanbieders kun je laten experimenteren. Je moet een investering doen en nieuwe vormen en toepassingen bekostigen. De gemeente moet de WMO uitvoeren en moet dus zorgen dat digitale toepassingen die interessant zijn worden geïntroduceerd en goed functioneren. Gemeente moet veel meer in gesprek met zorgverzekeraar hierover.

Robot
We zouden een gezelschapsrobot of snoezelrobot willen introduceren. Bijvoorbeeld voor mensen met dementie en ook voor verstandelijk gehandicapten is het zeer geschikt. De winst die dit oplevert is dat de zorgvraag afneemt van cliënten die de robot gebruiken.
Het gaat om het welbevinden van mensen. Dus dit project mag best wat kosten. We starten met een pilot. De financiering daarvan gebeurt uit de reservepot van de WMO. Daarna gaat het project zich terugverdienen. Het gaat om welbevinden.

‘De gemeente moet de WMO uitvoeren en moet dus zorgen dat digitale toepassingen die interessant zijn worden geïntroduceerd en goed functioneren. Gemeente

moet veel meer in gesprek met zorgverzekeraar hierover’

Beeldhorloge
We zouden een beeldhorloge willen introduceren. Die geeft de instructie wat je moet doen. De cavia eten geven, medicijnen slikken bijvoorbeeld. Een mooie tool voor licht verstandelijk gehandicapten.

‘We zouden een gezelschapsrobot of snoezelrobot willen introduceren’

Onder de deurmat
We pleiten voor een bewegingssensor onder de deurmat. Is iemand gevallen? Overleden? Als iemand de deurmat niet betreedt voor lange tijd dan weet je dat het tijd is om te gaan kijken.

DE HONDERD VAN DE DUINPAN

DEEL 6
Betrokken burgers zorgen voor extra kwaliteit

MEER GEZAMENLIJK OPTREKKEN
ZULLEN WE DIT SAMEN DOEN?

Hoofdstuk 1 WMO adviesraden en de hele doelgroep: de uitdaging

Opnieuw uitvinden

De WMO adviesraden moeten zich opnieuw uitvinden en hun taakveld verbreden tot het hele sociaal domein. Een proactieve benadering is een must. Ook de politiek en de beleidsmakers moeten hier oog voor hebben. De samenstelling van de WMO adviesraden of adviesraden sociaal domein dient aangepast te worden, zodat die een goede afspiegeling zijn van de achterban. Ook aan de professionaliteit dient gewerkt te worden. Al moet voorkomen worden dat de raden weer verworden tot een instituut.

‘De WMO adviesraden moeten zich opnieuw uitvinden en hun taakveld verbreden tot het hele sociaal domein’

Verbindingen leggen

Het is van belang dat de WMO-adviesraad verbindingen legt met alle instellingen die op dit gebied werkzaam zijn, inclusief de mantelzorgers. Naast dit professionele circuit is het belangrijkste dat de potentiële zorggebruiker centraal staat. De signalen over de behoeften van deze potentiële zorggebruikers dienen goed in kaart te worden gebracht. Hierbij kunnen de WMO-raden en andere instellingen een

rol spelen, waarbij gedacht kan worden aan ouderenadviseurs en buurtkamers. De structurele oogst van die signalen kunnen gebundeld mogelijk leiden tot een advies.

‘Naast dit professionele circuit is het belangrijkste dat de potentiële zorggebruiker centraal staat’

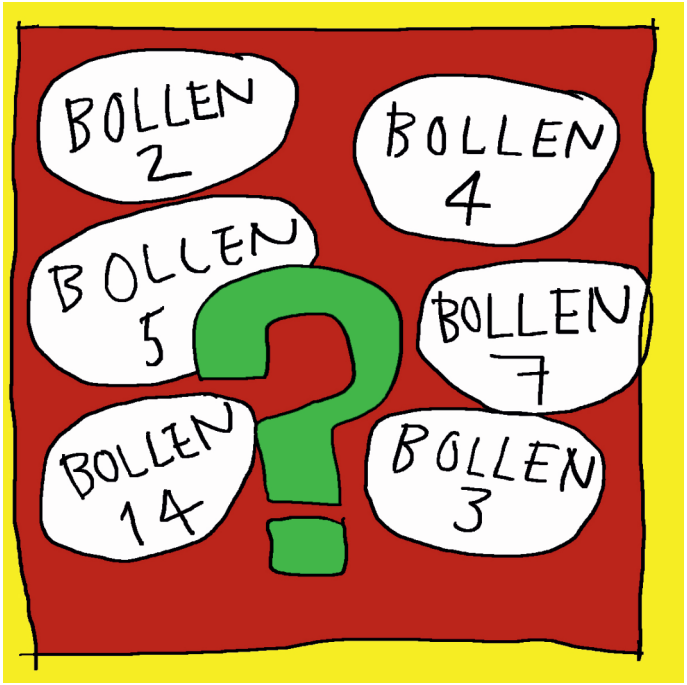
BOLLEN
2
BOLLEN
4
BOLLEN
5
BOLLEN
7
BOLLEN
14
BOLLEN
3

Hoofdstuk 2 Nieuwe vormen

Ombudsman
Er is behoefte aan een ombudsfunctie, die een onafhankelijk oordeel mag en kan vellen over de uitvoering van het beleid en deze kan ook, als daar aanleiding toe is, een zelfstandig onderzoek doen. De WMO-raden en een individuele gebruiker kunnen hier ook om verzoeken.

In gesprek met…
Voorgesteld wordt om periodiek dialoog-gesprekken te voeren met groepen cliënten met dezelfde zorgvragen, waarbij de WMO-adviesraden nauw betrokken zijn. Om er voor zorg te dragen dat de praktijk zichtbaar is.

‘Er is behoefte aan een ombudsfunctie, die een onafhankelijk oordeel mag en kan vellen over de uitvoering van het beleid en deze kan ook, als daar aanleiding toe is, een zelfstandig onderzoek doen’

In de buurt

Zo veel mogelijk kleinschalig op buurtniveau laten organiseren en daarvoor budget vrij te maken. Bijvoorbeeld eettafels, waarbij ook de vertegenwoordigers van WMO-adviesraden worden betrokken. We gaan burgerinitiatieven altijd positief benaderen, stimuleren en faciliteren.